

MENTORSKA PODRŠKA ROMIMA STIPENDISTIMA KOJI SE ŠKOLUJU ZA ZDRAVSTVENE PROFESIJE

SADRŽAJ:

<i>Mentorstvo kao kontinuiran proces</i>	1
<i>Zajednički naučno-istraživački rad</i>	2
<i>Regionalni sastanak u Sinaji, Rumunija</i>	3
<i>SASTO III - Škola zastupanja</i>	3
<i>Sastanak romskih studenata i mentora</i>	4
<i>Centar - Škola javnog zdravlja i zdravstvenog menadžmenta</i>	4

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO, SRBIJA
OPEN SOCIETY FOUNDATION, SERBIA

MENTORSTVO KAO KONTINUIRAN PROCES

Kao deo preuzetih obaveza u okviru Dekade inkluzije Roma u Evropi (2005-2015), Fondacija za otvoreno društvo Srbija, Fondacija za otvoreno društvo Mađarska zajedno sa Romskim obrazovnim fondom (*Roma Education Fund – REF*), a u okviru Programa javnog zdravlja realizuju romski zdravstveni program u Srbiji koji se odnosi na stipendiranje obrazovanja Roma i Romkinja u oblasti zdravlja (*Roma Health Scholarship Programme – RHSP*). Program ima pet komponenti koje sprovode partnerske organizacije: selekciju i dodelu stipendija kandidatima koji su upisani u srednje, visoke škole i fakultete zdravstvene struke, medijsku kampanju sa distribucijom informacija o obimu i uspehu programa, obuku u oblasti javnog zagovaranja, sveobuhvatni program pripreme za upis na visoke škole i fakultete zdravstvene struke i mentorsku komponentu koja obuhvata izbor mentora koji usmeravaju i vode romske studente pružajući im pomoć u savladavanju gradiva i uključivanja u akademsku zajednicu.

Nosilac projekta „Mentorska podrška Romima stipendistima koji se školuju za zdravstvene profesije“ je Centar – Škola javnog zdravlja i zdravstvenog menadžmenta, kao organizaciona jedinica Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, dok je projekat finansiran od strane Fondacije za otvoreno društvo iz Beograda, kao dela međunarodne mreže Fondacije za otvoreno društvo čiji je osnivač Džordž Soroš.

Projekat se uspešno sprovodi već treću godinu zaredom sa ciljem da obezbedi jednogodišnje mentorstvo romskim studentima koji pohađaju fakultete zdravstvenih struka u Republici Srbiji (medicinski, stomatološki i farmaceutski fakulteti) i koji učestvuju u programu dodele stipendija Romskog obrazovnog fonda za zdravlje romske populacije. Poslednjom godinom projekta (2012/2013) obuhvaćeno je ukupno 34 studenta dodiplomskih i poslediplomskih studija na fakultetima zdravstvenih struka u Srbiji sa 3 Univerziteta: Beograd (5), Niš (10) i Novi Sad (19). Podršku im pruža 18 mentora koji su profesori, docenti i asistenti na fakultetima zdravstvenih struka u pomenutim univerzitetkim centrima.

Do sada je u projektu učestvovalo blizu 50 studenata kojima je pomoć i podršku pružalo 25 mentora. Mentorstvo zahteva posvećenost, vreme, energiju i dobru volju tako da su mentori znatan deo vremena morali da odvoje za rad sa svakim studentom, a takođe su morali da budu spremni da obezbede resurse prilagođene potrebama studenata.

ZAJEDNIČKI NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Krajem aprila meseca rukovodilac i zamenik rukovodioca projekta su zajedno sa romskim studentima iz sve tri generacije RHSP-a napisali dva apstrakta (znanje Romkinja o HIV-u i evaluacija mentorskog projekta) koji su prezentovani na šestoj evropskoj konferenciji o javnom zdravlju održanoj od 13. do 16. novembra u Briselu. Prof. Snežana Simić je predstavila pomenute apstrakte. Ispod je poster sa kongresa na engleskom jeziku o znanju Romkinja i ne-Romkinja o HIV/AIDS-u, kao i o njihovim razlikama.

Patterns of HIV/AIDS knowledge among Roma and non-Roma women in Serbia: Results of 2010 Multiple Indicator Cluster Survey

Jankovic J¹, Simic S¹, Janevic T², Plecas S³, Dimitrov D³

¹Institute of Social Medicine, Faculty of Medicine, University of Belgrade, Belgrade, Serbia

²Rutgers School of Public Health, New Jersey, USA

³Faculty of Medicine, University of Novi Sad, Novi Sad, Serbia

Background

- Roma represent a large ethnic minority in Serbia, and are one of the most disadvantaged and marginalized groups in Europe
- It is estimated that approximately 109,000 Roma live in the Republic of Serbia, constituting 1.4% of the total population
- Studies are lacking about the HIV/AIDS knowledge among Roma and differences between Roma and non-Roma women in Serbia
- The aim of this study was to analyze indicators of knowledge on HIV/AIDS among Roma (from Roma settlements) and non-Roma and their differences

Methods

Study population and sample

- This study is a part of the 2010 Multiple Indicator Cluster Survey for Serbia (the fourth round), conducted by UNICEF and the Statistical Office of the Republic of Serbia
- The national representative sample and the sample for Roma settlements were designed to provide estimates for a large number of indicators on the situation of children, women and young men
- A stratified two-stage (urban/rural and 25 areas/region) random sampling approach based on enumeration areas of the 2002 Census was used for the selection of the surveys samples
- A total of 7187 women: 1987 Roma (from Roma settlements) and 5200 non-Roma, aged 15-49 years were completely interviewed with a response rate of 95% and 93%, respectively

Variables and statistical analysis

- The association between socio-demographic factors (age, marital status, region, type of settlement and wealth index), HIV/AIDS knowledge and ethnicity were examined using logistic regression analyses
- In the study three composite indicators of HIV/AIDS knowledge were used: comprehensive knowledge¹, knowledge of prevention methods² and knowledge on common misconceptions³
- The probability, $p < 0.05$, was taken as the minimum level of significance
- The analyses were conducted using the statistical software package IBM SPSS version 20.

¹ knowledge of prevention methods and knowledge on common misconceptions

² correct answers given on two questions: "Can people reduce their chance of getting the AIDS virus by having just one uninfected sex partner who has no other sex partners?" and "Can people reduce their chance of getting the AIDS virus by using a condom every time they have sex?"

³ correct answers given on four questions: "Can people get the AIDS virus because of witchcraft or other supernatural means?", "Can people get the AIDS virus from mosquito bites?", "Can people get the AIDS virus by sharing food with a person who has AIDS virus?" and "Is it possible for a healthy-looking person to have the AIDS virus?"

Results

- Significant differences ($p < 0.001$) were observed between ethnicity and all independent variables
- As compared with non-Roma (reference category), more Roma belonged to the poor (OR=2.53; 95% CI=2.08-3.07) and poorest class (OR=5.05; 95% CI=4.13-6.18) and lived in southern and eastern Serbia (OR=1.64; 95% CI=1.41-1.91)
- Contrary, lower percentage of Roma than non-Roma lived in rural settings (OR=0.47; 95% CI=0.41-0.54), belonged to 30-39 (OR=0.44; 95% CI=0.39-0.50) and 40-49 age groups (OR=0.57; 95% CI=0.49-0.66) and were not married or living with a partner (OR=0.58; 95% CI=0.50-0.67)
- Regarding HIV/AIDS knowledge Roma women were less likely to have preventive knowledge (OR=2.96; 95% CI=2.49-3.53), knowledge on common misconceptions (OR=5.79; 95% CI=4.94-6.79) and comprehensive knowledge (OR=5.49; 95% CI=4.67-6.45) in comparison with non-Roma women

Conclusions

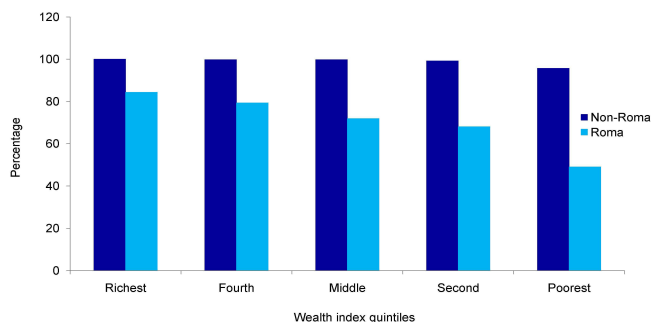
- Ethnic inequalities were evident for all three composite indicators of HIV/AIDS knowledge
- To improve patterns of HIV/AIDS knowledge it is necessary to educate both Roma and non-Roma primarily targeting younger women and those living in disadvantaged areas
- The cross-sectional design of Multiple Indicator Cluster Survey serves as a benchmark to monitor HIV/AIDS knowledge inequalities during transition, and might increase awareness among policy makers about the scope of these inequalities and need for further studies
- Targeted health policies and interventions are urgently needed, as well as, revision of existing prevention programs to have greater impact on HIV/AIDS knowledge

Table 1. Distribution of Roma and non-Roma by socio-demographic characteristics

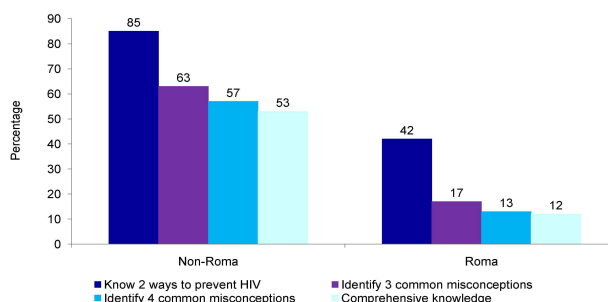
Socio-demographic characteristics	Non-Roma (%) N=5200	Roma (%) N=1987	P-value*
Age			
15-29	42.4	58.3	<0.001
30-39	37.3	24.5	
40-49	20.3	17.2	
Type of settlement			
Urban	58.5	65.3	<0.001
Rural	41.5	34.7	
Region			
Belgrade	19.6	21.0	<0.001
Vojvodina	27.2	19.9	
Sumadija and Western Serbia	30.1	10.5	
Southern and Eastern Serbia	23.1	48.7	
Marital status			
Currently married or living with a man	75.3	80.6	<0.001
Not in union	24.7	19.4	
Education			
None	0.1	19.4	<0.001
Primary	12.0	70.3	
Secondary	59.1	10.1	
Higher/High	28.8	0.3	
Wealth index quintiles			
Poorest	13.0	23.7	<0.001
Second	19.1	20.9	
Middle	19.8	19.0	
Fourth	22.5	19.7	
Richest	25.6	16.7	

* P-values for chi-square tests comparing differences between Roma and non-Roma

Percentage of women ever heard of AIDS by Wealth index and ethnicity

Percentage of women who have knowledge of HIV/AIDS transmission by ethnicity

REGIONALNI SASTANAK U SINAJI, RUMUNIJA

Rukovodilac mentorske komponente, asist. dr Janko Janković je učestvovao na godišnjem sastanku „Partnera programa stipendiranja za obrazovanje Roma u oblasti zdravlja“ koji je održan u Sinaji, Rumunija 4. i 5. jula 2013. godine. Takođe, po jedan predstavnik iz ostalih komponenti RHSP-a (*Roma Health Scholarship Program-a*) je učestvovao iz Srbije.

Dr Janko Janković je u okviru panel diskusije „Razvijanje nove generacije romskih zdravstvenih profesionalaca“ posvećene mentorskoj komponenti projekta i komponenti zastupanja govorio o dostignućima, izazovima i naučenim lekcijama iz mentorske komponente projekta. Razmenjena su iskustva sa kolegama iz okolnih zemalja (Makedonija, Rumunija i Bugarska), kod kojih su slični projekti u toku već nekoliko godina, pa će njihove ideje i aktivnosti biti od pomoći za unapređenje mentorske komponente projekta kod nas. Sastanak, kao i druženje posle njega je bilo konstruktivno i korisno za sve partnere u projektu. Svim zainteresovanim partnerima je podeljena publikacija vodiča za mentore, kao i promotivni Bilten o radu u toku druge godine projekta u Srbiji.

Po prvi put ove godine je na istom mestu organizovana i međunarodna letnja škola zastupanja za studente korisnike RHSP stipendije iz Makedonije, Srbije, Rumunije i Bugarske (1-3 jul). Tri studenta iz Srbije su učestvovali na internacionalnoj letnjoj školi, od kojih je studentkinja Milena Pantelić, korisnica RHSP stipendije izabrana da govori o svojim iskustvima u projektu na regionalnom sastanku partnera RHSP-a.

„SASTO III“ – ŠKOLA ZASTUPANJA ZA ROME BUDUĆE ZDRAVSTVENE RADNIKE

Od 9. do 16. januara 2013. godine neposredno posle novogodišnjih i božićnih praznika održana je zimska škola „Sasto III“ – Škola zastupanja za Rome/Romkinje buduće zdravstvene radnike/radnice, u Andrevlju na Fruškoj Gori koju je organizovalo Udruženje romskih studenata iz Novog Sada koje vodi komponentu zastupanja RHSP. Prisustvo zimskoj školi je bilo obavezno za mentore i studente sa ovogodišnjim stipendijama, mada zbog obaveza i ispitnih rokova koji su za mnoge počeli u januaru mesecu nisu svi mogli da joj prisustvuju. Pomoćnik rukovodioca projekta prof. dr Snežana Simić je imala dva izlaganja, prvo koje se odnosilo na „Mentorstvo i ulogu mentora u RHSP programu“, i drugo izlaganje „Javnozdravstveni aktivizam“, dok je rukovodilac projekta, asistent dr Janko Janković učesnicima zimske škole pričao o „Nejednakostima u zdravlju i socijalnoekonomskim odrednicama zdravlja“. Izlaganja su bila interaktivna, učesnici zimske škole su bili veoma zainteresovani, postavljali su pitanja i interesovali se za različite aspekte mentorske komponente. U radu zimske škole je učestvovala mentorka, profesorka dr Stojanka Arsić iz Niša, koja je govorila o svom mentorskom iskustvu i radu sa studentima. Ona je imala izlaganje na temu: „Pedagoško-psihološki aspekti rada u tzv. maloj grupi romskih studenata“. Školi je prisustvovala i prof. dr Ivana Stojanović, takođe mentorka iz Niša, dok su na jedan dan došli mentori, asist. dr Nataša Milošević i asist. dr Boris Milijašević iz Novog Sada. Radu škole je prisustvovalo 10 studenata sa ovogodišnjim stipendijama i 1 student sa prošlogodišnjom stipendijom. Pored toga što su na zimskoj školi studenti i mentori upoznati sa obavezama i mogućnostima koje pruža mentorska komponenta projekta, oni su i međusobno povezani „upareni“, tako da je sve bilo spremno za početak zajedničkog rada.

SASTANAK ROMSKIH STUDENATA I MENTORA

Prvi zajednički sastanak romskih studenata i njihovih mentora je održan 26. marta na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, u svečanoj sali Dekanata, a na osnovu dogovora postignutog na sastanku projekta u novembru mesecu 2011. godine da se obidu svi medicinski fakulteti na kojima su mentori ovog projekta.

Uprkos lošem vremenu (sneg sa poledicom) sastanku je prisustvovala većina studenata i mentora. Nekoliko njih je odsustvovalo zbog bolesti ili su bili sprečeni obavezama, ali je sastanak, kao i druženje posle njega bilo konstruktivno i korisno za razmenu iskustava o radu na projektu. Prisutne je pozdravio dekan Medicinskog fakulteta u Novom Sadu, prof. dr Nikola Grujić, a potom je mentorka iz Novog Sada, prof. dr Marija Mihalj u ulozi domaćina govorila o svom mentorskom iskustvu i radu sa studentima na projektu. Rukovodilac projekta, asistent dr Janko Janković je imao izlaganje na temu „Mentorstvo, uloga mentora i personalni plan razvoja studentkinja i studenata u RHSP programu“, kako bi upoznao nove studente i nove mentore sa karakteristikama ove komponente projekta i obavezama u njemu, dok je pomoćnik rukovodioca, prof.

dr Snežana Simić prisutne upozнала sa očekivanjima studenata u projektu. Svim zainteresovanim mentorima je podeljena publikacija vodiča za mentore, dok je svim prisutnim distribuiran i promotivni Bilten o radu u toku druge godine projekta. Po završetku sastanka je u restoranu Medicinskog fakulteta u Novom Sadu organizovan koktel ručak na kome je nastavljeno neformalno druženje i bolje međusobno upoznavanje.

CENTAR - ŠKOLA JAVNOG ZDRAVLJA I ZDRAVSTVENOG MENADŽMENTA

Centar - Škola javnog zdravlja i zdravstvenog menadžmenta Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu je nosilac mentorske komponente programa stipendiranja za zdravlje Roma (RHSP).

MISIJA Škole je unapređenje javnog zdravlja i zdravstvenog menadžmenta uz obezbeđivanje izvrsnih akademskih studijskih programa, programa kontinuirane edukacije, istraživanja i konsultacija za sadašnje i buduće generacije stručnjaka.

VIZIJA Škole je da obrazovanjem kadrova u oblasti javnog zdravlja i zdravstvenog menadžmenta formira stručnjake koji će biti spremni da se suoče sa ključnim izazovima u ovoj oblasti.

Ciljevi Škole su: obrazovanje sposobnih stručnjaka u oblasti javnog zdravlja i zdravstvenog menadžmenta, unapređenje znanja u javnozdravstvenim naukama, obuka istraživača u ovoj oblasti, promocija zdravlja u saradnji sa društvenom zajednicom i unapređenje procesa odlučivanja i formulisanja javnozdravstvenih politika.

Kontakti:

Asistent dr Janko Janković, rukovodilac projekta, (011) 2643-830;

e-mail: drjankojankovic@yahoo.com

Profesorica dr Snežana Simić, zamenik rukovodioca projekta, (011) 2643-830;

e-mail: snezanas@eunet.rs;

Preporučene internet adrese:

Udruženje romskih studenata iz Novog Sada (tutoring i komponenta zastupanja)

<http://www.urs.co.rs/>

Medija Centar Beograd (medijska komponenta)

<http://www.mc.rs/>

Blog za korisnike RHSP-a

<http://rhspserbia.wordpress.com/>

Romska zdravstvena mreža

<http://www.romahealthnet.org/>

Romski obrazovni fond

<http://www.romaeducationfund.hu/roma-health-scholarship-program>

www.sph.med.bg.ac.rs

